

Livet som ældre etnisk minoritet i Danmark

Projektet tager udgangspunkt i en gruppe ældre etniske minoriteter fra Pakistan, Bosnien og Tyrkiet og undersøger hvordan de oplever dét at være ældre i Danmark. Der eksisterer nemlig ikke så meget viden netop om det spørgsmål og om være gammel med flere kulturer i Danmark. Hvilken rolle spiller det at være flyttet fra hjemlandet (frivilligt eller på grund af tvang) i forhold til de ældres oplevelse af sig selv som ”ældre”? Hvordan forandrer familierelationerne sig, og kan man regne med familiens omsorg når man ikke kan klare sig mere? Hvor meget fylder religionen i hverdagen, og hvilken betydning har den? Føler de sig ensomme?

Disse og mange andre spørgsmål er forsøgt belyst i samtaleværksteder, der er blevet oprettet med de ældre. Her har de – på deres modersmål – diskuteret forskellige temaer. Disse samtaler er blevet oversat og udskrevet til dansk.

Samtaleværkstederne har givet et godt billede af, hvordan et ældre liv ser ud for ældre etniske minoriteter i Danmark. Det er for mange ikke tilfredsstillende. De føler alle et stærkt savn af hjemlandet og livet der, og savner de mennesker de har forladt. Mest af alt savner de mere tid med deres herboende børn. Børnene er nemlig travlt optaget, både på arbejdsmarkedet og med deres egne familier.

De ældre oplever at de ingen indflydelse har på deres hverdag. De synes ikke der bliver lyttet til dem, og de ved ikke hvad der vil ske i fremtiden. Deres hverdag synes ikke at have mål og mening. Noget andet der også medvirker til denne håbløshed, er oplevelsen af diskrimination og dét at være ”fremmed” i Danmark.

Undersøgelsen har også haft et særlig fokus på om de ældre følte sig ensomme. Ensomhed er til stede i fortællingerne, men mange andre typer følelser er ligeledes blevet beskrevet; *længsel, afsavn, meningsløshed, oplevelse af manglende livskontrol, identitetstab, eksklusion samt usikkerhed og angst*. Det er ikke følelser og oplevelser man typisk knytter til det at være ensom, og den ensomhed man kan fornemme i de ældres fortællinger, knytter sig da heller ikke til det at være alene. Selvom de ældre ikke mener at børnene tidsmæssigt er nok til stede i deres liv, så ser de dem og er overordnet glade for denne relation. Det sproglige spiller ind da, de ikke kan kommunikere direkte med samfundet. De er bange for, at skulle blive sat i en position hvor de ingen har at tale med.

De ældre er derfor meget bekymrede for at blive endnu ældre og komme under ældreomsorgen. De bange for hvordan de skal klare sig på et plejehjem, især i forhold til at der måske ikke er nogen at kommunikere med. De er ikke på nuværende tidspunkt uønsket alene, men har en frygt for ensomheden.

De ældre fra Bosnien, Pakistan og Tyrkiet er i nogen grad udsatte grupper af ældre. Det er ikke blot livet nu der er utilfredsstillende, men også fremtiden der i deres øjne ser ud til at blive endnu sværere.

Projektet har haft sit hjemsted i *Videncenter for Interkulturel Pædagogik* under CVU Storkøbenhavn. Üzeyir Tireli (videncenterkonsulent), Peter Mikkelsen (udviklingskonsulent) og specialestuderende på RUC; Rikke Winckler Engelbrechtsen og Sara Mia Bram Nielsen har gennemført projektet.